

- 2:7 – Stalling payment of a debt

דחיית המלוה

א. משלי ג:כח

אל־תֹאמַר לְרַעַךְ לֶךְ וְשׁוּב וּמָחָר אֶתֶּן וְיֵשׁ אֶתְּךָ:

ב. תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף קי עמוד ב

תנו רבנן: ממשמע שנאמר "לא תלין פעלת שכיר אתך" איני יודע ש"עד בקר" מה תלמוד לומר "עד בקר"? מלמד שאינו עובר אלא עד בקר ראשון בלבד. מכאן ואילך מאי? אמר רב: עובר משום בל תשהא. אמר רב יוסף מאי קראה [לאסור לשהות]? "אל תאמר לרעך לך ושוב ומחר אתן ויש אתך".

ג. בית הבחירה למאירי מסכת בבא מציעא דף קי עמוד ב

ולאו "בל תשהא" מדברי סופרים אינו זז ממנו כלל [אחרי בוקר ראשון]. ורמז לדבר "אל תאמר לרעך לך ושוב ומחר אתן ויש אתך" - הא כל שלא היה לו ליתן אינו עובר אף מדברי סופרים:

ד. תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף קי:-קיא.

תנו רבנן: האומר לחבירו צא שכור לי פועלים - שניהן אין עוברין משום בל תלין, זה - לפי שלא שכרן, וזה לפי שאין פעולתו אצלו. היכי דמי? אי דאמר להו שכרכם עלי, שכרו עליו הוא, דתניא, "השוכר את הפועל לעשות בשלו והראהו בשל חבירו, נותן לו שכרו משלם, וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שהנהגה אותו!" לא צריכא, דאמר להו: שכרכם על בעל הבית. יהודה בר מרימר אמר ליה לשמעיה: זיל אגיר לי פועלים, ואימא להו: שכרכם על בעל הבית.

ה. תוספות מסכת בבא מציעא דף קיא עמוד א

אמר ליה לשמעיה זיל אגיר לי פועלים - לא משום שהיה דעתו לדחות אלא היה ירא שלא יהא פנוי ליתן להם. ואפילו משום בל תשהא לא היה עובר כיון שהוא עסוק במלאכה אחרת.

ו. תוספות הרא"ש מסכת בבא מציעא דף קיא עמוד א

ואימא להו שכרכם על בעל הבית. ולא משום שהיה רוצה לדחותו דהא לכל הפחות בל תשהא איכא כיון דמחוייב ליתן לו שכרו, אלא היה ירא שמא יהיה טרוד ואפילו בל תשהא ליכא כשהוא טרוד, או שמא אין איסור כל כך בבל תשהא כמו בבל תלין.

ז. משנה מסכת מכות א:א

"מעידין אנו באיש פלוני שהוא חייב לחברו אלף זוז על מנת ליתנו לו מכאן ועד שלשים יום" והוא אומר "מכאן ועד עשר שנים" [ונמצאו זוממין] אומדין כמה אדם רוצה ליתן ויהיו בידו אלף זוז בין נותנן מכאן ועד שלשים יום בין נותנן מכאן ועד עשר שנים.

ח. ב"ח חושן משפט סימן לח

אף על פי דראובן דקבע זמן לשמעון לפרעו ועבר הזמן איננו חייב לשלם לו כל מה שהיה שמעון מרויח במעות אלו אם היה פורע לו בזמנו - דשאני עדים זוממין דכתיב כאשר זמם אבל בעלמא הוי אגר נטר [היינו ריבית] - מכל מקום עבירה היא בידו ובכלל גזל את חבירו הוי, דאפסדיה ממון בגרמתו.

ט. ויקרא יט:יג

לא־תַעֲשֶׂק אֶת־רַעַךְ וְלֹא תִגְזַל לֹא־תִלִּין פְּעֻלַת שְׁכִיר אֶתְּךָ עַד־בֹּקֶר:

י. שולחן ערוך חושן משפט הלכות גזילה סימן שנט:ח

איזהו עושק? זה שבא ממון חבירו לתוך ידו ברצון הבעלים, וכיון שתבעוהו כבש הממון בחזקה ולא החזירו, כגון שהיה לו ביד חבירו הלואה או שכירות, והוא תובעו ואינו יכול להוציא ממנו מפני שהוא אדם וקשה.

איסורים

בל תלין – מצוה לפרוע בזמן

בל תשהא (משלי ג:כח)

גוזל ממון חבירו

לא תעשוק

כשלא שילם בזמן

כשממשיך שלא לפרוע

כשמפסיד ריוח על ידי המתנת המעות

כשאינו משלם מחמת אלמות